

13 juni 2018, Amsterdam

Reactie Women's March Netherlands ten behoeve van de internetconsultatie over concept-Wetsvoorstel herwaardering strafbaarstelling actuele delictsvormen

Women's March Netherlands is een organisatie ontstaan uit burgerlijk protest. Tegen ontoereikende wetten, onrechtvaardigheid in justitiële systemen en systematische onderdrukking op basis van genderidentiteit, seksuele oriëntatie, huidskleur, culturele of raciale achtergrond, opleidingsniveau of status van burgerschap. Maar boven alles zijn wij een organisatie die voor een heel duidelijk doel staat: gelijkwaardigheid en rechtvaardigheid. Want de bestuurders van een land behoren een wetgeving gebaseerd op gelijkwaardigheid en rechtvaardigheid te ondersteunen – en deze niet te laten vertroebelen door persoonlijke of religieuze moraliteit.

Introductie

Sekswerk is werk. Wanneer ontoereikende of simpelweg verkeerd ingezette juridische kaders ervoor zorgen dat consensuele, transactionele seks wordt gecriminaliseerd – of, nog erger, wanneer activiteiten van derde partijen worden gecriminaliseerd wanneer deze puur ten ondersteuning dienen van het nakomen aan de verantwoordelijkheden waarom een sekswerker als zelfstandig ondernemer moet voldoen (zoals bv. boekhouding m.b.t. belastingaangifte) -, dan faalt niet alleen de wetgeving die door de Nederlandse regering wordt gemaakt, maar dan faalt Nederland als een land dat haar volksvertegenwoordigers niet verantwoordelijk houdt wanneer zij een agenda gebaseerd op persoonlijke of religieuze moraliteit de wet laten voorschrijven.

Aangezien de vele reacties op de internetconsultatie al zeer gedetailleerd ingaan op diverse juridische praktijken, willen wij vanuit Women's March Netherlands graag een andere invalshoek toelichten. Allereerste willen wij onze grote zorgen uiten dat het Ministerie van Justitie en Veiligheid zichzelf over de periode van een jaar dramatisch tegenspreekt, met inconsistent handelen waardoor men geen andere mogelijkheid heeft dan de betrouwbaarheid van het Ministerie ernstig in twijfel te trekken. Daarnaast maken wij ons zorgen over de manier waarop het Nederlands publiek momenteel door onduidelijk en stigmatiserend taalgebruik van dit wetsvoorstel niet een helder beeld krijgt van de daadwerkelijke gevolgen. Als laatste willen wij ingaan op de schadelijke gevolgen van deze en soortgelijke wetgevingen tegen sekswerkers, waarvan op grote en internationale schaal de dodelijke slachtoffers al zijn geconstateerd, en het feit dat deze groep al veel te vaak monddood wordt gemaakt of simpelweg genegeerd.

1. Inconsistent handelen van Ministerie van Justitie en Veiligheid door het negeren van belangenbehartigingvereniging PROUD

Dit betreft namelijk de gevolgen van wetgeving die moedwillig het werk en leven van sekswerkers moeilijk probeert te maken terwijl zij geen directe overtredingen begaan. Dit voorstel van het Ministerie van Justitie en Veiligheid doet namelijk zorgwekkend veel denken aan de FOSTA (Allow States and Victims to Fight Online Sex Trafficking Act) en SESTA (Stop Enabling Sex Traffickers Act) wetgeving in de Verenigde States. Maar zonder daar te ver op in te gaan vertoont het Ministerie van Justitie en Veiligheid zorgwekkend gedrag.

In 2016 hebben jullie namelijk een subsidie van 200,000 euro per jaar voor een periode van drie jaar toegekend aan de sekswerkers belangenbehartigingsvereniging PROUD Nederland: kortgezegd, de sekswerkersvakbond. Het lijkt ons niet ongepast om te concluderen dat wanneer een Ministerie in Nederland een dermate ingrijpende wetsverandering wilt doorvoeren, dat er dan normalitair betrekking zou zijn van een belangenbehartigingsvereniging zoals bijvoorbeeld het Christelijk

Nationaal Vakbond (CNV) of de Federatie Nederlandse Vakbeweging (FNV). Niet alleen hebben jullie dit volkomen verzaakt te doen bij dit voorstel, aangezien hiervoor geen enkele raadpleging of samenwerking met PROUD Nederland is aangegaan om voor de belangen van sekswerkers met en/of zonder vergunning op te komen --- maar jullie negeren dus moedwillig een belangenbehartigingsorganisatie waarvan jullie zelf de noodzaak van hebben aangegeven en deze zelfs met een aanzienlijke subsidie van drie jaar hebben onderbouwd. Wij citeren, uit de brief van Minister van Justitie en Veiligheid Stef Blok, te 6 juni 2017 waarin hij ingaat op de versterking van de maatschappelijke en sociale positie van sekswerkers (zo door hem zelf benoemd)¹:

“De belangenorganisaties van prostituees herkennen zich in de uitkomsten van deze rapporten en benadrukken dat met name het stigma op het beroep als probleem wordt ervaren. Inmiddels steunt mijn ministerie de belangenorganisatie van sekswerkers PROUD tot en met 2018 om projecten uit te voeren op het terrein van veldwerk, ondersteuning aan sekswerkers en kennisdeling en educatie voor sekswerkers en overheden. Hiermee kan tegemoet worden gekomen aan de door sekswerkers ervaren behoeften zoals die in de rapporten naar voren zijn gekomen.”

Het is een zorgwekkende kwestie dat de Minister JenV de problematiek en kwetsbare positie erkent, de belangenbehartigingsvereniging PROUD met een flink bedrag steunt maar vervolgens hen niet eens raadpleegt bij dit wetsvoorstel.

2. Maatschappelijke stigmatisatie en verwarring door taalgebruik wetsvoorstel.

De oorspronkelijke insteek wordt gepresenteerd als een probleem in de maatschappij dat men moet aanpakken: zoals de heer Seegers van de ChristenUnie in het programma *Pauw* bleef benadrukken wordt het verpakt als een maatregel om ‘pooiers’ aan te pakken en ‘slachtoffers’ te helpen. Meneer Seegers moest echter door Drs. Luhrs en Mej. Velvet aan tafel worden gecorrigeerd aangezien hij niet eens de correcte kennis over het wetsvoorstel had, of ervoor koos om deze niet aan te kaarten, aangezien ‘pooiers’ als aangewezen personen niet eens worden genoemd in het voorstel. Wel wordt er herhaaldelijk verwezen naar een ‘pooierverbod’, zonder dit vervolgens te definiëren of duidelijk in te gaan wat de problematiek rondom ‘pooiers’ is.

Women’s March NL maakt zich zorgen dat politici als Mr. Seegers, die niet alleen de belangen van zijn eigen partij en kiezers behoort te vertegenwoordigen, bewust inzetten op woorden die bij het grote publiek wel alarmbellen laten afgaan maar daar geen gegronde onderbouwing voor geeft. Hoewel Mr. Seegers uitstekend kan beslissen welke woorden hij wel of niet gebruikt, net zoals iedere andere politici, willen wij dit wel als voorbeeld aandragen over hoe zo door hoogstaande personen uit de regering misleidende of ontoereikende informatie aan het Nederlandse publiek wordt gebracht. Door vervolgens in het wetsvoorstel subjectieve taal zoals “Criminaliteit leidt tot onveiligheidsgevoelens in de samenleving” te gebruiken, die duidelijk bedoeld is om een directe verbinding naar sekswerkers te trekken aangezien dit een van de onderwerpen in het wetsvoorstel is, zijn wij erg verontrust door dit stigmatiserend taalgebruik dat het Ministerie van Justitie en Veiligheid gebruikt.

Daarnaast is dit een trend die wij onder meerdere conservatieve politieke partijen en individuele politici hebben opgemerkt, welke zowel direct als indirect gesteund lijkt te worden door dit voorstel: in een adem wordt er door individuen en partijen gesproken over mensenhandel en prostitutie, als het een categorie betreft (net zoals het woord ‘criminaliteit’ in het begin van jullie nieuwe wetsvoorstel ruw wordt neergezet). Dit is niet alleen feitelijk onjuist, maar bewust stigmatiserend en

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2017/06/06/tk-uitvoering-moties-en-toezeggingen-prostitutiebeleid/tk-uitvoering-moties-en-toezeggingen-prostitutiebeleid.pdf>

veroordelend. We gaan nu niet verder in op de nuances hiervan, maar dit gedrag dat blijkbaar wordt getolereerd – dat het prima is dat volksvertegenwoordigers hun eigen interpretatie maken van feiten en de verwoordingen vervolgens ombuigen ter behoeven van hun eigen morele of politieke agenda – is extreem zorgwekkend, en dit wetsvoorstel geeft alleen maar meer kracht aan hun, wat zowel onveilig als onrechtmatig is.

3. Schadelijke maatschappelijke en gezondheidsgevolgen van stigmatiserende of ontoereikend beschermende wetgevingen omtrent sekswerkers en in-crowd gemarginaliseerde groeperingen

Op het moment van het indienen van deze reactie op de internetconsultatie is het rapport nog niet gepubliceerd, maar wij raden u met klem aan om in begin juli ruime aandacht te besteden aan een rapport dat door SOA AIDS Nederland, de Vrije Universiteit en PROUD Nederland zal worden gepubliceerd over het geweld tegen sekswerkers. Dit betreft de afgelopen jaren en er is al vernomen dat hier zorgwekkende cijfers in staan m.b.t. geweld van Nederlandse burgers tegen sekswerkers. Wanneer het wetsvoorstel dat u nu wilt indienen de positie van sekswerkers moedwillig verzwakt – namelijk omdat zij bijvoorbeeld niet meer de bescherming van een chauffeur, een boekhouder of een beveiligder mogen inschakelen omdat dit door jullie wordt gezien als ‘profijt trekken’ uit sekswerk met of zonder vergunning, dan lopen zij hier een nog groter risico op. Diverse bronnen in Amerika hebben al laten weten dat geweld tegen sekswerkers sinds de invoering van FOSTA (Allow States and Victims to Fight Online Sex Trafficking Act) en SESTA (Stop Enabling Sex Traffickers Act) met pakweg 60% is gestegen.

Daarnaast bevinden er zich meerdere gemarginaliseerde groepen onder de sekswerkers in Nederland, waaronder onder andere lesbische en biseksuele of queer personen, transvrouwen en transmannen, personen met een intersekse conditie, vluchtelingen en migranten (onafhankelijk van status). De regering en meerdere organisaties in Nederland hebben al erkend dat deze personen een kwetsbaardere positie hebben in de samenleving omdat ze niet-normatief en niet-hetero of niet-cisgender zijn; door dit nieuwe wetsvoorstel worden deze personen vervolgens moedwillig nog kwetsbaarder gemaakt door de Nederlandse regering, zonder mensenrechten in acht te houden.

Aanbeveling aan het Ministerie van Justitie en Veiligheid, en aan de gehele regering van Nederland:

Wij roepen u op om de meer dan zestig reacties op deze internetconsultatie extreem serieus te behandelen. De Nederlandse regering en de organisaties/non-profits in ons land, die al dan wel of niet door de overheid worden gesteund, prijzen zichzelf graag omdat ze Nederland als een zeer vooruitstrevend land zien dat koploper is in de wereld op het gebied van ‘gelijkwaardigheid’, vrouwenrechten, seksuele ‘vrijheid’ en tolerantie. Maar beste overheid: tolerantie betekent enkel verdraagzaamheid, ofwel ‘de bereidheid van anderen om ook minder leuke dingen te verdragen’.

Betreffende jullie identiteit geven jullie aan via jullie website: *“Justitie en Veiligheid werkt aan een veiliger en rechtvaardiger samenleving door mensen rechtsbescherming te geven en waar nodig in te grijpen in hun leven. Soms is dat een ingrijpende maatregel, soms worden nieuwe perspectieven geopend”*. Handelen kan te ver doorschieten, ook voor een Ministerie, wanneer de betrokken partijen onvoldoende geïnformeerd zijn: en gezien het hoge aantal reacties dat dit wetsvoorstel oproept, is het wel duidelijk dat u niet voldoende geïnformeerd bent.

Onze aanbevelingen zijn daarom:

- 1. Betrek sekswerker-belangenbehartigingsvereniging PROUD Nederland, door jullie aangesteld als een autoriteit op hun gebied waardig om een jaarlijkse subsidie van 200,000 euro gedurende drie jaar van JenV te ontvangen, bij de vorming van elk en ieder nieuw of**

gewijzigd wetsvoorstel dat op landelijk niveau wordt ingediend. Wij raden lokale overheden aan om hetzelfde te doen.

2. **Werk samen met meer academische en institutionele onderzoekers over het geweld en de behandeling van sekswerkers in Nederland.** De organisaties op het gebied van vrouwenrechten, gezondheid en seksualiteit behoren meer onderzoek te doen dat de veiligheid en maatschappelijke positie van sekswerkers kan ondersteunen op een wijze waar zij recht toe hebben als burgers en inwoners van Nederland.

Recht raakt mensen, geven jullie aan.

Sekswerkers zijn ook mensen, en daarom zijn sekswerkersrechten ook mensenrechten.

Respecteer hun rechten net zoveel als die van andere Nederlandse burgers of inwonenden.

Was getekend,

Women's March Netherlands